

Posudek vedoucího práce na práci Marie Levínské
„Francesca da Rimini. Interpretace postavy z Dantovy Komédie“

Ve své bakalářské práci se Marie Levínská soustředila na postavu Francescy da Rimini, jak ji Dante představuje v *Inf 5*, přičemž se snaží nalézt odpověď na tradiční otázku dantovského bádání, a sice z jakého důvodu se Francesca vlastně vůbec nachází v Pekle, konkrétně v druhém kruhu, jenž je určen těm, kdož se provinili hříchem smilstva (*lussuria*), když postavy s velmi podobným životním příběhem — jako je například Pia či Cunizza da Romano — se nacházejí u Danta v Očistci či dokonce Ráji.

Autorka hledá odpověď velmi pečlivou interpretací celého *canto*, které provádí s přihlédnutím k originálu v Dantově toskánštině. Důraz přitom klade zejména na dvě jeho místa: jednak na katalog hříšníků z *Inf 5*, 25-72 a dále pak na dvojici řečí, které Francesca pronáší v *Inf 5*, 88-138. Domnívá se (s. 54), že v celém *canto* můžeme sledovat tři hlavní významové rámce: *chtíč jako sociálně-politickou rozkladnou sílu, lásku vedoucí ke smrti a směřující od Boha, a nakonec téma literatury a básnictví, které prostupuje celou Komedií* a dále rozpracovává pro *canto* konstitutivní složitou analogii mezi na jedné straně Pýramem-Paolem-Dantem a na straně druhé Thisbé-Francescou-Beatrice s ohledem na problém tělesnosti a chtíče.

Autorka dochází k závěru (s. 55), že *Francesciny hříchem je chtíč, kterým hřeší proti sobě, když rozum podřizuje vlastním tělesným vášním a dobrovolně se připravuje o svobodnou vůli. Jejím hříchem je také chtíč, kterým hřeší proti společnosti a jejímu uspořádání, které má nekontrolovaný chtíč moc rozložit. Jejím hříchem je i chtíč, kterým hřeší proti Bohu, když místo něj začne uctívat Lásku. V pekle je proto, že svůj hřích nevyznává ani sobě, nekaje se a neodpouští. Dantův portrét Francescy je dále úmyslně ambivalentní tak, aby umožňoval jak její apologii (Francesca jako *ušlechtilá křehká květinka*), tak její odsouzení (Francesca jako *lascivní démon* či *patologická, narcistní lhářka*): s. 54 *Francesca je perfektní kombinací bílého plátna, ambivalentních prohlášení a šarmu*.*

K povinnostem vedoucího patří vyzdvihnout silné stránky předkládané práce: předně je třeba uvést, že autorka do práce vložila značné úsilí už tím, že provedla rozsáhlou bibliografickou rešerši a práci vystavěla na velmi solidní znalosti nejdůležitějších recentních komentářů, studií a vědeckých článků. Velkou pečlivost věnovala i formální stránce práce, když poznámkový aparát i bibliografie jsou zpracovány takřka profesionálně s použitím bibliografického software Mendeley.

Vlastní interpretace je po mém soudu provedena výborně: autorka korektně a věcně argumentuje, logicky vyvozuje závěry, vše je navíc psáno velmi hezkým jazykem a elegantní stylistikou: v úhrnu tak práce po mém soudu přesahuje úroveň bakalářského stupně studia. Zároveň je třeba zdůraznit, že se nejedná o pouhou kompilaci: za originální v rámci dantovského bádání považuji zejména pasáž, v níž autorka interpretuje motiv špačků a jeřábů (*Inf 5*, 40-49; jeřábi se ostatně objevují znovu na sedmé římse očistce *Pur 26*, 43-48), a to zejména s ohledem na složité námluvy, kterými jsou jeřábi pověstní. Pokud vím, tak této reálie si zatím žádný interpret *Božské komedie* zatím nepovšiml. Pěkný je též postřeh, že míra sexuální transgrese je přímo úměrná pořadí v katalogu hříšníků a též politické moci, kterou dotyčná postava vládla: Francesca na rozdíl od Semiramis, Dido či Kleopatry nositelkou politické moci není, ostatně ani její vražda — jakkoliv na ní Dante klade velký důraz — nebyla v tehdejšímu kulturním a politickém *milieu* nijak významná, větší politický dopad měla naopak vražda jejího milence Paola.

Práce po mém soudu nemá téměř žádné nedostatky: našel jsem v ní pouze dva překlepy (s. 19 poznámka 60 *vějíci*; s. 29 *zazívali*) a snad jeden věcný omyl, který autorce — přes její jinak suverénní obeznámenost s reáliemi *Božské komedie* — patrně unikl: na s. 42 uvádí jméno posledního krále Sicílie a syna Fridricha II. Manfreda jako *Manfredi*.

Celkově práci považuji za jednu z nejzdařilejších, jaké jsem kdy vedl a hodnotím ji stupněm výborně.

V Kladně 1. září 2021
Josef Kružík